

MIĄŁKI (78) *ai*

-a- (36), -ã- (6); -ã- *Leop, BielSat, BielSpr* (2), *SkarŻyw*; -a- : -ã- *SienLek* (13 : 1).

comp i sup (1 + 1) (nã)mielszy (2).

sg m N miąłki (6). ◊ *G* miąłkięgo (3); -ęgo (1), -(e)go (2). ◊ *A* miąłki, mielszy (41). ◊ *I* miąłkim (4). ◊ *L* miąłkim (1). ◊ *f N* miąłkã, nãmielszã (6). ◊ *G* miąłkięj *SarnStat* (3), miąłki (1) *Mącz*. ◊ *A* miąłką (2). ◊ *I* miąłką (2). ◊ *n N* miąłki(e) (1). ◊ *G* miąłki(e)go (2). ◊ *pl N subst* miąłkié (1). ◊ *A subst* miąłki(e) (3). ◊ *I f* miąłki(e)mi (1). ◊ *L* miąłkich (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XIX w.

1. *Rozdrobniony tak, żeby nie było grudek; sproszkowany; sypki; konsystencji mąki; in pollinem tusus, in pulverem contritus, pulvereus Cn* (60) : *FalZioł* I 10d, 12d, 15a, 16c, 108d (32); Albo zetrzy kmin co w mielczy proch/ prześiawszy przez gęłtã chuftę *SienLek* 63v; Omanowy korzeń dobrze vwierć/ zmiefzayże z miąłkim pieprzem/ kminem/ [...] á tego pożyway w wieczor y wzarań. *SienLek* 84v; á włożywłszy ie w gárniec nowy/ ípálić ná miąłki popioł *SienLek* 105; á námiefzay vgnilégo miąłkięgo gnoiu łkotowego *SienLek* 176v, 40, 59v, 66, 69v, 84 (13).

W przeciwstawieniu (o soli): »w bałwanach ... miąłka« (1): łól do zamków królewłkich/ bądź w bałwánách/ bądź miąłka/ nie ma bydź kładźiona ná liczbę. *SarnStat* 378.

W porównaniu (3): Będzie też iáko proch miąłki [*sicut pulvis tenuis*] zgráíá cudzych twoich *BudBib* Is 29/5. *Cf* »miąłki jako alkohol«, »miąłki jako mąka«.

W charakterystycznych połączeniach: miąłki aloe, blajwajs, gnoj, kmin, pieprz, popioł, proch [= proszek] (44).

Wyrażenia: »miąłki jako alkohol [= pyłek« (1): Vczyń proch barzo miąłki iáko alkohol *FalZioł* V 111v.

»miąłka mąka; miąłki jako mąka« [*szyk 3 : 1*] (3; 1): *FalZioł* I 88b; Simila, et Similago, similaginis, Co naypięknieyłza co namielłza mąká pńzeniczna. *Mącz* 393c, 393d; ále [*proch*] ma być miąłki iáko mąká. *BielSpr* 73v.

»miąłka sol« = *minutus sal JanStat* [*szyk 3 : 3*] (6): *SienLek* 69v; Plebanowi w Wielicdze ná koždy tydzień korzec foli miąłkięy. *SarnStat* 377, 370, 373, 378 [2 r.].

Szereg: »miąłki, (a) niestanowiony« [*szyk 2 : 1*] (3): *BielSat* N3; nábiy ią tego łtypułkiem w formie prochem nie sftánowionym miąłkim *BielSpr* 74; *BielSjem* 39.

2. *Płytki, niegłęboki; brevis, vadosus Mącz, Cn; depressus, exiguus, tenuis Mącz* (18) : *Leop Act* 27/29; *Vadosus amnis*, Rzeká máyąca częłte miąłkie mieyscã które może przebrádzác. *Mącz* 472c; A tego theż przełtręgay/ áby Sadzãwki miąłkié nie były: ábowiem to iełł Sadzawká naleplłza/ [...] która ma Głębokości Trzy łokcie. *Strum* N4, D2; *WujNT* 503 *marg*; *KlonFlis* F2.

W przeciwstawieniach: »głęboki, wielki ... miąłki« (2): s thego zácmmienia powiádam przyść [...] tákiey fuchości/ iz głęboke názybt rzeki będą miąłkami/ á w miernie głębokich wody niebędzie *LeopPrzep* D4; A ták cztery łokcie pięć łokci wody w łtawie/ tho iełł napożytecznieyłzy łtaw/ á zwłálczã kędy mogą być łtawy wielkié/ ábowiem w takim łtawie Rybá dobrze rołcie y nieták pńdko zginie iáko w miąłkim. *Strum* D2v.

Wyrażenie: »miałka woda« = *brevis aqua Mącz, Cn; depressa a. exigua a. tenuis aqua Mącz (4): BielKron 293v; Brevia, Mieyścá gdzie miálka wodá yeft/ Brody. Mącz 27a, 27a, 449a.*

Szereg: »płaski i miálki« (1): *Ripa accliuis et vadośa plálki y miálki brzeg. KlonFlis Fv marg.*

W przen (2) : *Dziwna rzeká piśmo S. momi [!] S. Grzegorz y ták miálka ífz w niey báránek/ to íeft prófty y nieuczony/ brodzić: y wielbład w niey to íeft vczony y Doktor pływác/ y zátopić fię (pyłzny Heretyk) może. SkarŻyw 47.*

W przeciwstawieniu: »miałka woda ... głąbina« (1): *ále pewnie piśmo ś. ácz ma niektorá miálką wodę/ w ktorey/ iáko mowi ieden ś. y báránek brodzić może: wźákże więcey ma głąbiny/ w ktorey y wielbład vtonác może. SkarKaz 81a.*

Przen: Mało pojętny (1) :

W przeciwstawieniu: »głąboki ... miálki« (1): *Co/ że rzeczy łá głąbokie/ á náłz rozum miálki/ nie bárzo go iémi traǵmy Oczko 9v.*

[Wyrażenie: »miałkiego rozsádku«: *Ludźie miálkiego rozłádku/ mniemáią żeby im wiele łtáđ przybyło/ gdy co drogiego ná fię włożá. PlutBBud H3v, N2, N3.]*

a. *W funkcji rzeczownika:* »miałkie«; *tu przen: bezpieczne miejsce (1) :*

W przeciwstawieniu: »głąbia ... miálkie« (1): *Wierz mi że cie [łákomstwo, pycha, nieczystość] wywiodá ná głąbiá z miálkiego RejWiz 31v.*

b. *Płytko osadzony (o kopycie) (1) :*

W przeciwstawieniu: »głąboki ... miálki« (1): *Ktory koń ma [...] głąbokie kopyto/ czarnégo rogu/ bo biały róg rad łchnie/ á ták bywa miálkie kopyto. SienLek 186.*

c. *[O naczyniach: pólmisek 1 kowany, a 2 miálkie InwMieszcz 1583 nr 244.]*

Synonimy: 1. drobnosypy, drobny; 2. niegłąboki; c. płytki.

Cf MIAŁCZA, MIAŁKOŚĆ, [MIAŁY]